

باسمه تعالی

زهرای اندلسی، ابوالقاسم (۳۲۵ - ۴۰۴ یا ۴۲۷ هـ ق)

ابوالقاسم خلف بن عباس زهراوی اندلسی که در اروپا به Albucasis معروف است فقیه، پزشک، جراح و داروشناس شهیر مسلمان در اندلس (اسپانیای اسلامی) و معاصر آل بویه در ایران بود.

علم فقه را نزد پدرش آموخت و آنگاه که فقه را به‌خوبی فراگرفت، برای آموختن پزشکی به قرطبه مهاجرت کرد. در قرطبه (ایالتی در اندلس) طب را آموخت و سرآمد پزشکان عصر خود در اندلس شد. زهراوی نخستین جراح در اسپانیا بود که در هنگام جراحی از بستن شریان‌ها برای پیشگیری از خون‌ریزی استفاده کرد و نیز نخستین کسی بود که برداشتن کاسه زانوی شکسته با عمل جراحی را توصیه کرد. وی در بخیه کردن پوست بعد از جراحی، به‌نوعی از درون بخیه می‌کرد که کم‌ترین آثار بخیه در موضع باقی می‌ماند.

مشهورترین کتاب زهراوی، التصریف لِمَنْ عَجَزَ عَنِ التَّأْلِيفِ است که زهراوی را به مثابه یکی از بنیادگذاران جراحی اسلامی معروف و شهور ساخته است. در این کتاب، بیش از ۲۰۰ نوع ابزار پزشکی با ترسیم شکل آن‌ها معرفی شده است. بسیاری از این وسایل جراحی از اختراعات خود زهراوی هستند.

زهراوی از توجه به بهداشت و سلامت عمومی برای دفع بیماری‌ها دفاع می‌کرد. بسیار نیکوکار و انسان‌دوست بود؛ به‌طوری که نیمی از روز را به درمان رایگان بیماران نیازمند می‌پرداخت.